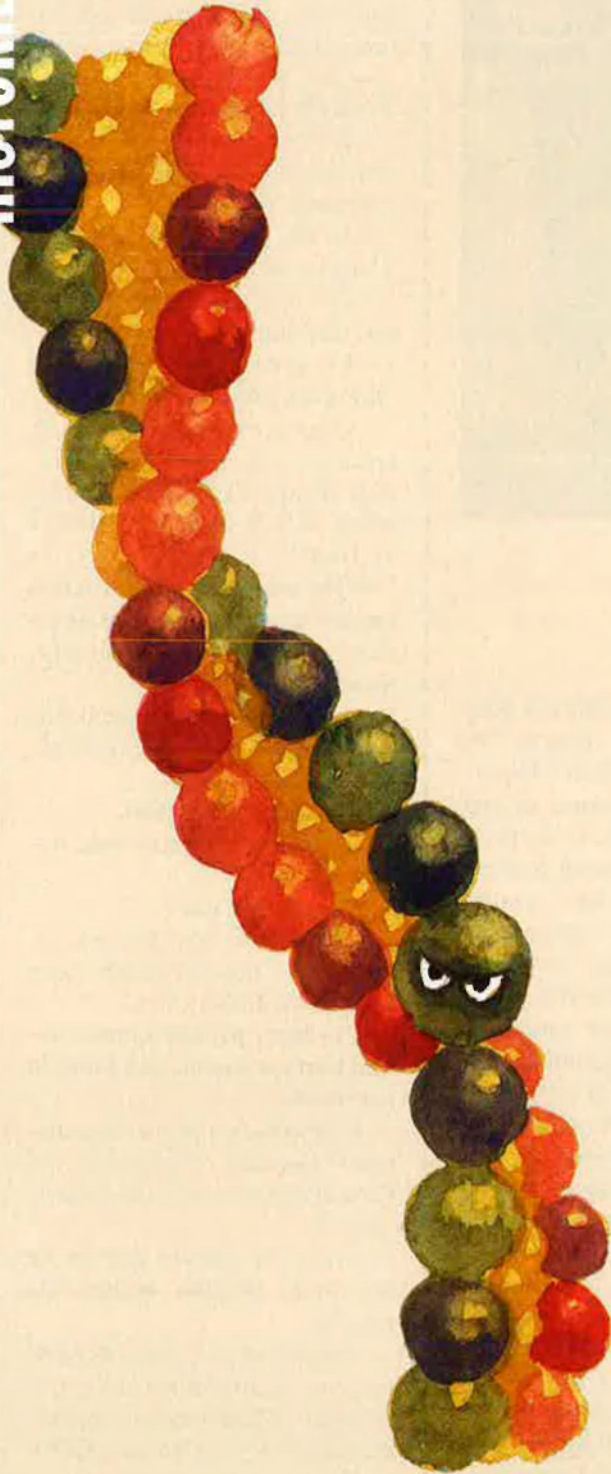

MARTÍ DOMÍNGUEZ

Sacrificis naturals

“Som màquines supervivents, vehicles autòmats programats a cegues amb el fi de preservar les egoistes molècules conegudes amb el nom de gens. Aquesta és una realitat que encara em sorprèn” va escriure Richard Dawkins en el seu llibre *El gen egoista*. El famós evolucionista d'Oxford ens explica que l'hipotètic sacrifici que fa una mare pels seus fills desapareix quan l'enfoquem en termes d'eficiència genètica, o el relatiu altruisme de la colònia d'abelles no és tal tan bon punt es realitza un càlcul del parentesc. Les argumentacions apuntades per Dawkins (i per tots els deixebles de Wilson, Trivers i Maynard-Smith) proposen que l'individu al capdavant no és més que un ser sotmès al domini de les proporcions genètiques: com més pròxims genèticament estiguen dues poblacions, més i més s'ajudaran, i, en canvi, com més allunyades, més es combatran, fins a extrems inaudits i esbalaïdors.

Fa uns dies es publicava en el *Journal of Ethology* (volum 19) el descobriment de l'esborronador comportament d'una aranya del Japó (*Cheiranthium japonicum*). Masatoshi Toyama, de la Universitat de Hokkaido, ha observat que les cries d'aquesta espècie d'aranya devoren la mare poc després d'haver nascut. Toyama ha estudiat desenes de casos, i ha demostrat que el paricidi es produeix a les dues setmanes, quan les aranyes van a iniciar la seua dispersió. Aquest investigador ha comprovat que si se separen algunes aranyes d'aquest “àpat” matern, després aquestes es troben incapaces de passar al següent estadi de desenvolupament. Aquestes aranyes moren als pocs dies, i no arriben a dispersar-se com s'esdevé amb les seues germanes.

Al capdavant, aquest és un exemple més que dóna suport a les idees de Dawkins. En els aràcnids és freqüent que la femella devore el mascle poc després de la còpula (conjugicidi), i molts autors han especulat sobre un possible sacrifici per part del mascle, per potenciar les possibilitats de supervivència de la femella. Sigui com sigui, si Charles Darwin ens va descobrir la selecció natural de les espècies, i si els neodarwinistes ens ensenyaren a comprendre que el que se seleccionava era l'individu (i d'aquesta manera, els trets congènits de l'espècie), potser en un futur el més adient serà parlar de la selecció específica dels gens. Potser així algun dia puguem entendre fins a quin punt en les motivacions que guien els actes humans predomina una justificació de caire genètic, i com sota els més inversemblants sacrificis tan sols s'amaga l'insuportable egoisme del nostre material hereditari. I potser llavors aconseguirem atallar tanta barbàrie i tanta desraó en el comportament de l'home...

El baró d'Holbach –al qual sens dubte les idees materialistes de Dawkins serien ben simpàtiques– ja ho va advertir en el seu *Système de la nature* (1770): “La infelicitat de l'home és deguda a la seua ignorància de la naturalesa.” I aquesta –la nostra majúscula ignorància sobre nosaltres mateixos– és una realitat que encara em sorprèn...